

ANY VI

NÚM. 242

BARCELONA 14 ABRIL 1893

Cópia fot. de A. Esplugas.

Magasin

Per retruch

ORIENTAL

En Pepet era fill d'un adroguer del carrer de 'n Fonollar.

Y entussiasta per tot lo que 's referia á 'ls moros.

No bebia vi ni menjava cansalada perque havia lle-
git que 'ls mussulmans no tastavan d'aquell bebesti-
ble, com deya l'Arderius, ni d'aquest comestible,
com diu tothom.

La costum del serrallo també la trobava magnífica
lo fill del adroguer del carrer de 'n Fonollar, y n'
hauria tingut si aquí 's permetés; si hagués tingut
diners suficients pera montarho, y s'haguessen prestat
á poblarlo totas las minyonas del barri.

No va parar fins que va donar entenent á son pare
que per mostra de la drogueria hi hagués un moro
gras assentat sobre una pila de lliuras de xocolate.

Fins allavors entre xocolate no mes s'hi havian vist
negres é indios. Aquesta novedat va introduhirla lo
fill del adroguer.

Tenia un vestit de moro que 'l feya servir per anar
cada any á un ball de barraló que donava un oncle seu,
y en lo ball de l'últim any hi va coneixe á l'Agneta;
una xicota d'uns se'ze anys, qu'ell li deya *la meva*
húrrí, filla d'un mistayre del carrer dels Petons.

A n'aquest ja no li va fer gracia del modo que 'l
moro ballava ab la seva filla.

Ella, á jutjar per las apariencias, no era tant de la
opinió del seu pare.

Los aconteixements varen succehirse ab rapidés.

A lo moro, quan se tracta de faldillas.

'N Pepet seguia bojament enamorat de la noya.

Y ella d'ell.

Y lo mistayre s'escamava.

Y lo pare de 'n Pepet que va saberho, no ho volia.

Pero l'amor tot ho pot, y amor á lo moro encare
mes.

Totas las nits, entre dotze y una, 'n Pepet, builant
la vigilancia dels seus papás, 's dirijia á cá la prenda
del seu cor; saltava un pati; la noya ja deixava la porta
de l'eixida ajustada, y com que 'l xicot li havia donat
paraula de casament ab tota bona intenció y ella n'
estava convensuda, li permetia *nada menos* que ficarse
al llit ab ella, aguantanse lo Tenorio fins la respiració
perque lo mistayre, que dormia á poca distancia, tenia
un génit endemoniat y si l'hagués sorprés segur que
lo tros mes gros del atrevit *donzell* hauria sigut lo dit
xich del peu.

Ja feya tres ó quatre mesos que durava aquella co-
media quan va arribar la nit que vaig á descriure.

'N Pepet, qual pare, per lo rigurós, era un mestre
esculapi del any cinquanta, tenia la obligació de reti-
rar á las nou, y un' hora després tothom havia de dor-
mir á casa l'adroguer; de manera que pera acudir á
las citas amorosas 's va veure lo xicot obligat á
enterar á l'aprenent de la seva vida privada y pagarli
bè, perque, vetllant, lo pogués despertar en quan
tocavan las dotze del campanar de Sant Culgat.

L'aprenent era fill de la Barceloneta; un xicot es-

quilat com un gos xino, ab mes lletra menuda que no
n'hi ha tanta á ca 'n Ramirez; y aconsellat tal vegada
per lo *mal esperit*, se 'n va pensar una que sols li podia
ocorre á un natural del país de l'*Hostia*.

Va ser una jugada de retruch.

En la nit d'*autos* lo baylet que no ho era tant,
puig ja havia complert los divuyt anys, no va desper-
tar al confiat feligrés, sino que, al contrari, va amagar-
li la roba pera assegurar-se la retirada, y al sentir que
las dotze campanadas fugian de dalt del campanar á
pendre la fresca, va dirijirse á casa la Dulcinea del fill
de son amo ab las mateixas precaucions que, segons en
Pepet li havia explicat, prenía lo fill del seu principal.

Serian tres quarts d'una quan 'n Pepet va desper-
tarse hostigat pel desitj natural y la forsa de la cos-
tum.

Se va quedar despert al llit esperant que com
sempre l'aprenent lo cridés, pensant que no havia
arribat l' hora de la *batalla*.

A poch lo rellotje de Sant Culgat va tornar á fer
feyna comensant, com sempre, per descapdellar los
quarts; al sentir després d'aquets una sola batallada,
va saltá 'n Pepet del llit malehint al aprenent, cregut
que s'havia adormit.

Encén lo llum, 's tira sobre la cadira pera vestir-se
y ab gran sorpresa no trova la roba.

Corra al quarto de l'aprenent y 'l trova tancat;
mira pel pany, puig feya una lluna molt clara que l'
iluminava encare que tehiament, y veu que lo llit del
fill de la Barceloneta estava per *llogar*.

De moment una idea va creuhar per la seva imagi-
nació.

Y darrera l'idea li va vení un cegament de camas
que sino s'agafa ab una cadira cau tan llarch com un
Cristo de companyia d'aficionats.

Busca ab la vista alguna cosa pera poderse tapar la
nuesa y no trova res.

De repent fa un suspir de satisfacció y corra á un
bagul en hont hi tenia lo trajo de moro que li havia
servit tantas vegadas pera concorre al ball de barraló.

Sense pensarhi y ab menos temps del que s'emplea
en explicarho lo Pepet 's calsa 'ls *saragüelles* 's posa
una armilla brodada ab antiqüelas y un turbant dis-
íorme, embolicantse després ab un llansol á falta de
alquicel y confiant en que pel camí no havia de trovar
empentas, 's dirijeix á casa la seva estimada, cremat
com un moro.

Pel carrer la gent se 'l mirava ab curiositat, pero
com que feya dos ó tres dias qu'havían arribat cinch
ó sis marruecos que van passejarse per la Rambla tota
una tarde, los pochs transeunts que va topar varen
creuers qu'era un d'ells *escadusser* que venia de fer
marrinxá.

* *

Deixém al nostre home fent la seva via treyent foch
pels caixals, y passém á cá 'l mistayre hont molt tran-
quil está fent una bacayna l'aprenent al costat de la
enganyada Dulcinea.

Lo noy de la Barceloneta imitant la conducta del fill
de son amo, va entrá á la casa sense xistar, com ho feya
l'altre, y després de ferse mútuas caricias lo xicot va
quedar adormit com un sóch.

Pero vetaquí que l'aprenent que tenia lo defecte de
somniair alt, las comensa á enfilar per cridar ¡lladres!
ab uns crits capassos de despertar á un mort.

La xicota que va ser la primera d'obrí 'ls ulls per

rahó de tenir aquella boca de marrá á cau d' orella' buscava la boca del imprudent pera taparli, quan al fi la trova, y al tocarla, comensá á fer duo ab l' altre cridant també tnat que no semblava sino que juguessin á probar la veu.

Y era que la má de la xicota s' havia topat ab una boca pelada quan la del aymant verdader estava adornada d' uns bigotis menors d' edat.

Lo mistayre, alarmat, creyent que la cosa era de debó, salta del llit, dóna la volta á la casa per tancar la retirada als lladres y salta la tapia del pati al mateix temps que veu á un moro fer lo mateix, pero venint de dintre, y tirantse de cap á la part de fora.

Era que 'n Pepet, trovantse ja dins lo cercat, va sentir las primeras notas d' aquell cantábil, y preveient que lo mistayre havia descobert á l' aprenent, fugia del teatro de la guerra calculant que hi hauria garrotadas.

Encara 'n Pepet no s' havia aixecat quan lo mistayre ja 'l tenia pel coll al mateix moment que l'aprenent despert del tot y en camisa y ab la roba y sabates sota la xella, saltava un xich mes amunt la tapia, y tot corrent y vestintse al mateix temps va arribar á casa son amo ficantse al llit com si no hagués passat res.

Lo moro va ser *internat* per lo mistayre á dintre la casa, y vulgas no vulgas li va fer firmar un document com havia passat la nit ab la seva filla, contrayent l' obligació de saldar lo compte á cal bisbe abans de quinze dias.

Ell be prou s' esclamava dihent qu' aquell cop no havia sigut ell.

Pero la noya afirmava que sí y ho afirmava en conciencia.

Era que 'n Pepet aquell dia per desgracia s' havia afeytat lo bigoti, y al veureho la xicota, ni un moment va duptar de que realment no hagués sigut 'n Pepet aquella nit lo seu company de viatge, com totes las demés.

Ell prou va fer confessar al aprenent la seva entramaliadura, devant del futur sogre; tot va ser en vá.

Lo mistayre y la xicota no veyan mes que una comedia desempenyada pels dos *sócis* pera fugir de compromisos.

Fins lo pare de 'n Pepet va creureho aixís y va autorisar lo casament.

Veyent lo xicot *las bonas y las malas* no va tenir mes remey qu' accedir, confessant al últim pera fer un servey al seu honor, que efectivament havia sigut ell *la visita* de la última nit.

A l' aprenent li va regalar lo vestit de moro porque may descobrí la vritat, prometent *estarli de evicció* y renunciand á favor seu los *beneficis* qu' havia conseguit en las pocas horas que havían fet societat.

Lo fill de la Barceloneta va conformarshi y sense firmar escriptura pública ni privada porque 's tenían mútua c. nñansa, va quedar arreglat un conflicte que podia haver tingut un desenllás fatal.

EPILECH.

Als nou mesos va sortir d' escotilló un noy xatét que per no deixar *cabos sueltos*, varen fersel á *parell ó senás* 'n Pepet y l' aprenent; tocantli per sort al fill del adroguer.

Y tot va quedar á casa.

SERRALLONGA.

Historieta... que pica una miqueta

SONET

ELLA es la filla d' un graner de fama,
molt gentil y que 's diu per nom Riteta;
e'l un ricatxo que li fá l' aleta
per mes que son amor sigui camama.

Lo vell graner que no ha comprés la trama,
creyent trobar un cel segueix la beta
y abandonar sol molt la botigueta
per da ocasió d' encendrer's mes la flama.

L' home pensa que en temps no gens llunyans,
quan casats, puig qu' ell sol contá ab los dits,
podrán plantarse un magatzém de *grans*.

Mes, jo qu' he reparat ja certs olvits...
penso cubrintme 'l rostre ab las dos mans,
qu' antes potser se 'l plantin de... *petits*.

A. RIUS VIDAL

ACUDITS

Som al camp y á l' hora de fer lo dinar los pastors.
Un pastor, des del fons de la vall, crida al altre qu' es dalt d' un turó:

—¡Eh! Boy ¿de quin pa vols que fassi las sopas, del teu ó del meu?

Y en Boy li respon:

—Del teu, Nasí, que ab lo vent que fá no se sent res.

Lo comte... presumía de molt entés en quadros y pintors. Un dia Lluís XV contemplant una tela que representava Crist clavat á la creu, li preguntá:

—¿De quí es aquet Crist?

—¡Oh! Vostra Magestat estará de broma.

—¿Per qué?

—Perque cal esser cego per no veure qu' es de *Inri*.

¡JA HO VEUS!

(COMPARACIÓ)

VEUS eixa flor que 's cimbreja
Demunt son tronch tan joyosa
Y que riallera al cel mira?..
Ets tu, ma joya.

¿Veus eix clavell tant diví
Que mirant á la flor gosa
Y que la besa amorós?..
Soch jo, titona.

Y veus aquest escardot,
Entre 'l clavell y la rosa,
Que 'ls punxa al 'narse á besar?..
Donchs es la sogra.

JOSEPH ESCACHS Y V.

DEBUT

—No digas, que això mereix aplaudir-ho.
—Donchs s' ha xiular... veuràs m' hi he compromés.

LI-CISTES Y CRU-SATS

Crissis

Avuy es cosa molt corrent l' estar d' *epigrafe*.

Ja no solament ho estich jo, de crissis, sino fins la major part dels Governes tot sovint; y si ho dich es perque casi cada día 'l diari ho porta.

¿Com volen, donchs que aném may bé?

Per més que la mèva crissis, tal com la entenç, no es pas igual á las crissis que s' anuncian ab tanta freqüència.

Perque, si 'ls que motivan las crissis gubernamentals, passessin las crisis que jo passo, l' *ase'm resum* si dimitian.

Aquet es lo motiu perque totas las crissis d'Espanya, verbi-gracia, son degudas á no estar de crissis 'ls que la gobernan.

En cambi, las tals crissis fán passar eterna crissis al pobre País.

Y per això la nació está en situació crítica permanent ó siga, en crissis perpétua.

¡Naturalment!

O sino, fixinse en que las contínuas crissis ministerials corren parellas ab la interminable crissis obrera.

De manera que totas las crissis dels Poders, ocasionadas—com he dit—per no estar de crissis 'ls que tiran de las *riendas*, produheix indefectiblement la crisis del treball, mare de la crissis de la fam que patim 'ls que tirém del carro.

Y endevant las atxas; vull dir, las crissis.

En lo modern estat de cosas, las crissis son una necessitat pe 'l régimen constitucional dels regnes.

Un regne que no pateixi de crissis ministerials no es dels nostres.

Los Governes han de fer com los catúfols; y las sinias de la nacións sense l' element de las crissis nodónan; de burros per ferla voltar ne sobran; al menos aquí á Espanya.

D' aquí neixen 'ls Ministeris Corts; d' aquí provenen las lleys novas antes de posar en vigor las vellas; d' aquí vé que la *Gaceta* se converteixi en un diari festiu sense *ninots*: ('ls *ninots* som nosaltres).

Atés lo sistema de governar ara, lo no promoure crissis á tort y á dret, ab una excusa ó altra, demostraria indiferencia ó apatía per part dels *pares* de la patria.

Pera demostrar lo patriotisme, los homes que regeixen per tanda, necessitan crissis immediatas per tocá-los hi 'l *turno* y rellevarse ells entre ells en l' administració dels interessos del país: es lo que 'ls *interessa*.

Si aixís no fos ¿com s' ho arreglarían pera poguer fer lo be de la nació...., (y pera poguer ferse 'ls seus, al mateix temps)?

¿No veyeu que 'l destí de la Patria dependeix dels *destinos* d' uns quants?

Aixís ho hem trovat y aixís ho haurem de deixá estar, probablement.

Y á fe de *redu* que mentres 'ls Governes d' Espanya estigan tant de crissis d' aquesta manera, 'ls espanyols ho estarém d' aquesta altra cad' any mes.

¿Com podém deixar de fer *economías* si sempre *estém de crissis*?

JOSEPH BARBANY.

CRIT D' ALERTA

I.

D' aquest mon las *cassadoras*, des que surt y 's pon lo sol, tenen l' *arma preparada* per *cassar pardals al vol*.

Las veureu molt elegantas passeijant per la ciutat, ab guants fins sota la xella y 'l cútis enfarinat.

Una mitxa engrescadora á mes del peuhet se 'ls veu, y 'l *pardal* que s' encaparra las segueix per tot arreu.

Ellas que d' aixó se valen tenincho, ja per costum, alsan l' *arma matadora*, tocan lo gatillo y... pum!

Ferit queda 'l *pardal* tonto de cap dintre del *sarró*, y un cop son á casa seva lo *plomán* sens compassió.

Ja ho sabeu *joves cupidos*, porteu ben net lo clatell puig semblantas *cassadoras* xampan al mes estornell.

II.

No sempre las *cassadoras* gastan *pólvora* y *balins*, ni 's valen de la escopeta per poguer *cassar muxins*.

Ab las *telas* preparadas surten tot sovint al camp per veure si *muxins* trovan

que caiguin al seu reclám.

Paran *trampas* y mes *trampas*, no 's cansan de fe *engranalls* y *filats* que, tant enredan que un ne surt ab molts travalls.

Usan *gábias paradoras* totas farsidas de *besch*, y 'l *pardal* que hi cau de *potas* ja pot dir qu' está ben fresch; tot seguit me lo *engabian* y allí pobre, trist y moix, logra ser per sas desgracias *tocat de l' ala* ó *bè coix*.

¡Los de primera volada porteu ben net lo clatell, puig semblantas *cassadoras* xampan al mes estornell!

III.

No tant sols hi han *cassadoras*; *pescadoras*, també hi han, que á truco de fer foirolla mar endins solas se 'n van.

Ab tanta gracia y *salero* saben manejar los *rems* que la *quilla* de la barca toca sempre los *extrems*.

Provehidas de *fitoras* van, y de *xarxas* també, per *ám* tenen la *parola* y 'l bon *tipo* per *asqué*.

Tiran l' art de tal manera que si volen ja es un fet, no s' escapa de la *xarxa* ni una *amploya*, ni un *xanguet*.

Mes ellas lo *llús* sols buscan, pel *llús* perden lo repós, puig saben que per ser ricas necessitan un *peix grós*.

Ja ho sabeu *joves tenorios*, no us deixeu engalipá; per fugir de *pescadoras* es precis saber *nadá*.

IV.

Tant la *cassa* com la *pesca* avuy día está en molt ús, per las nenas capritxosas que buscan *pardals* y *llús*.

Se moren per las *becadas*, no fan ascós d' un bon *rap*, la *sardina* 'ls entusiasma y un *llenguado* 'ls omple 'l pap.

Mar y terra, tot ho corren tant si es nit com si fa sol, per poguer *pescá á l' encesa* y *cassar muxins al vol*.

Un *sarró* y un *cove* portan fent la busca á discreció; ¡Ay d' aquell que 's peix al cove! ¡Ay del que 's muxí al *sarró*!

Puig á mes de perdre l' esma quedan los desventurats, si son *peixos*, sense *escata*, si *pardals*, del tot *plumats*.

¡Alerta *joves del día*! no olvideu aquest concell, per fugir de *cassa* y *pesca* porteu ben net lo clatell!

JOSEPH M.ª CODOLOSA.

JESÚS

Poema dramàtic de D. FREDERICH SOLER Y HUBERT.

LUNY del nostre pensament lo fer un estens judici crítich del últim poema dramàtic del mes eminent dels nostres poetas, ja que nostre periòdic no'ns permet aquest *luxo* per las sevas pocas dimensions, y 'ns concretarém per lo tant, a dar la nostra opinió franca respecte á una obra que ab tanta ánsia esperava 'l públich veure representada en algun dels teatros de la localitat.

D' algun temps ensá ha semblat haverse despertat entre 'l núcleo d' alguns dels millors autors dramàtics de la terra, un desitj de ficarse en lo laberinto sacro del conflicte del Gòlgotha.

Lo mateix Sr. Soler ab lo seu drama *Judas* va comensar á demostrar aquesta tendencia, *reincidint* ara ab *Jesús* superior en tots conceptes al primer ensaig que va fer sobre 'l mateix assumpto.

Lo drama *Magdalena*, de Ferrer y Codina, representat fa dos anys en lo teatro de Novetats ab inusitada riquesa va seguir á aquell. Lo preclar poeta catalá D. Damás Calvet, intentava poch abans de morir escriure junt ab l' autor de *Magdalena*, un drama, titulat *Dimas*, qual boceto subsisteix encare.

Lo Sr. Guimerá 'ns anuncia lo seu *Jesús de Nasareth*, y no sabém si per escotilló surtirá algun altre drama sacro á aumentar lo nombre dels d' aquesta abundant fornada.

¿Es estranya aquesta *casí-mania* de tussunirse tants autors á escriure sobre 'l mateix tema? En nostre concepte, no.

Ahont trovará un poeta d' inspiració los dolls de poesia que poden oferirli las voradas del Genesareth y del mar Mort, las costums del poble hebreu, ni las escenas del sagnós drama que va desenvoluparse dintre los murs de la ciutat deicida?

La qualitat que necessariament ha de faltárloshi als dramas d' aquesta índole que 's posin d' aquí endevant sobre la escena, ha de ser la de la novetat, pus es l' assumpto tan concret y s' ha de tractar tant de la mateixa manera, que necessariament han de resultar monótonas d'aquí endevant las representacions de ditas obras.

Obrim lo poema.... á lo que surti.

Llegim:

Jesús   ¡Oh, Jerusalém hermosa!
la ciutat regna del mon,
com superba y alevosa
veurás etern ton afront!
De tos pares, parricida;
regicida de tos reys,

y de ton Deu deicida,
¡ay trist del que resti ab vida
sota las cessáreas lleys!
Caurán entre sagnós fanch,
destralejats los teus arbres
del Cedró al fons del barranch
y 'ls regalims de ta sanch
será jaspi dels teus marbres.»

No son aixó *hermosísimas variacions* sobre un conegut tema?

Tal volta comprenentho aixís lo Sr. Soler ha volgut escriure una obra, en nostre concepte, purament filosófico-poética, surtintse de la pauta dramática, creyent, tal vegada, y si es aixís, creyentho bè, que lo seu *Poema* no necessita de bastidors ni bambolinas per entrar en lo cor de qui saboreiji las filigranadas escenas qu' *empedran* las interessants jornadas; medint, á major abundament, la totalitat de la obra, tals dimensions, que si be son curtas per la bondat del seu poema, resultarian fatigosas per lo que á reglas d' art dramàtic, ha de concretarse tota obra dedicada al teatro.

Los caràcters dels personatjes los veyém mes cenyits á la tradició que en lo seu altre drama *Judas*, y la índole de la obra mes acostada al dogma.

Si lo Sr. Soler s' ha proposat al escriure *Jesús*, fer un gran servey á la poesia patria, hò ha lograt de sobras y no sé si podrà, qui estimi las lletres catalanas, deixar de la mà lo Poema després d' haver comensat la tasca de llegirlo.

Anyadeixi lo Sr. Soler lo nostre aplauso, als que ressonaren en las vetlladas dels 8, 11 y 16 de Janer del any passat sota las voltas dels Salóns del Centre Catalá.

PEPET DEL HORT

A UN... SABI

...~*~*~...

AB ayres de diplomàtic
va pel carré y sembla un étich
y á tothom se fá antipàtic
creyent sé un talent poètic;
del govern parla frenètic
com si fos un gran polítich
vol conmour, sé patètic
sols ab son tipo raquític;
pretén fama de gran crítich
y son pensá es tan despòtic
que ab el sistema analítich
combat lo furor eròtic.
Aqueix es lo caràcter formal
d' un senyó qu' ha sigut concejal.

M. ERGELA.

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

RIBERA Y ESTANY

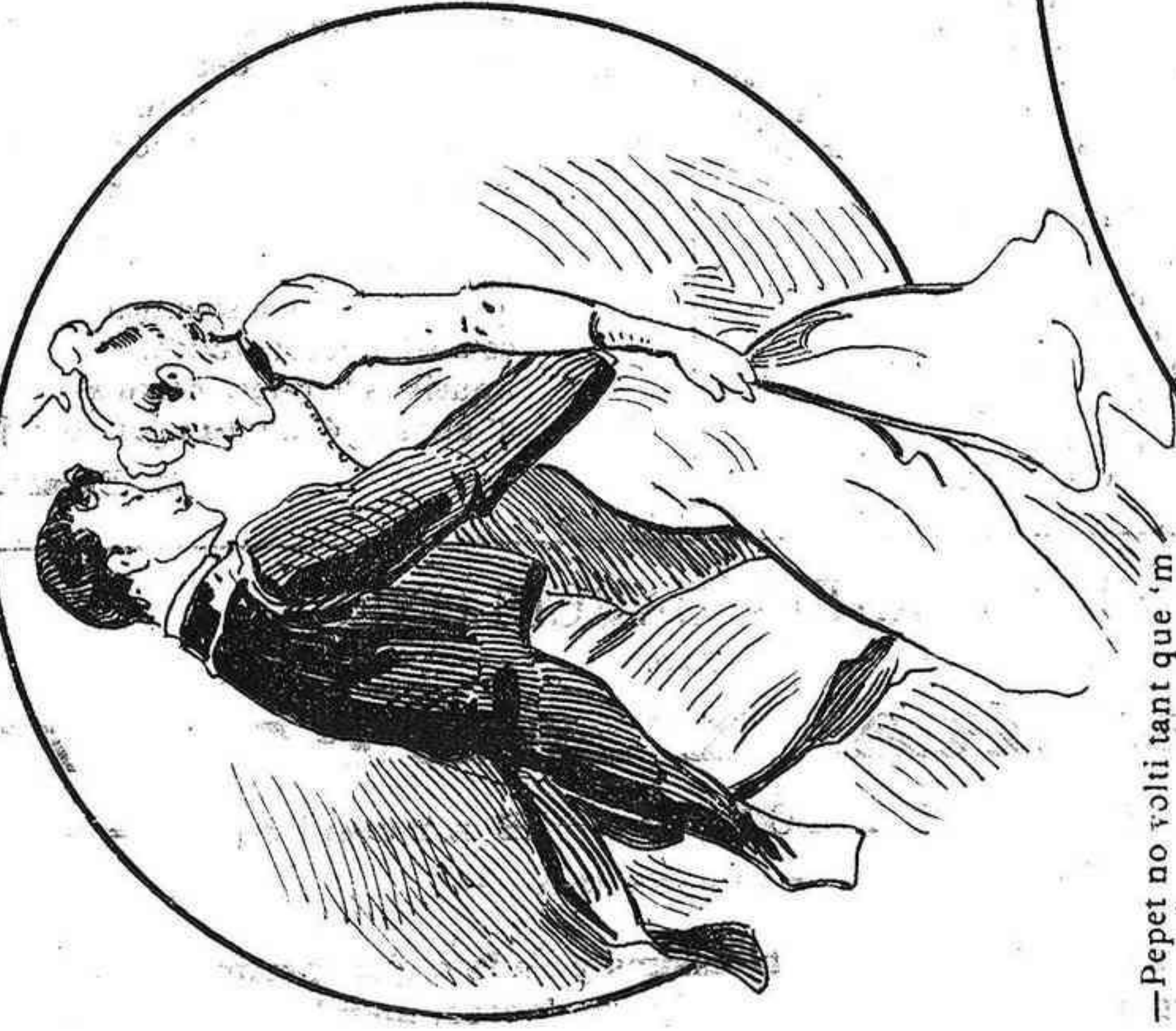
—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dit establiment se fan á preus reduhidíssims y ab la major promptitut, tota classe de impresos com sou targetas, facturas, memorandums, sobres, membrets, etc. etc.

També se trobará un assortit inmens de cromos propis per' anuncis industrials, menús, programas, etc., etc.

Gran especialitat en carnets pera reunions y societats.

—Pepet no volti tant que 'm
farà baixar los aliments
abans d' hora.

—Deixi que li baxin.

—Vagi, vagi á ballar ab la seva senyora.
—No 'n fa poch de temps que hi ballo

—Vés, vés un xich á fe 'l tresillo.
—Ca, dona, si ton cusi tot m' ho falla.

FELEON

—Quan me darà 'l sí?
—Ja vaig darlo al meu marit.
—Y no 'n té cap més?

—No s' acosti massa quan ballèm, que 'n Jordi 'm
renyaria.
—Oh!.. y poguer acostarme...

NOSTRE RETRATO

Es tan conegut y admirat lo célebre ANGELO MASINI que sols lo seu nom, creyem que basta pera sa biografia.

PRINCIPAL

No hi valgué la presencia del gran Masini ni sentir sa preciosa veu en lo *Lohengrin*, pera calmar lo despit de varios *liceistas*, ni la apatía de molts *paganos* á coros y orquesta en lo passat diumenje, ja que continuament desbotavan de sa indignació ab crits y manifestacions sols propias de plassas de toros.

Ab tot y la *mareya* que imperá, fou aplaudidíssim lo primer dels tenors actuals per haver donat una execussió perfecta á lo protagonista, cantant l' ária de surtida, *duo* y *tacconto* final ab la afiligranada veu que tanta admiració causa. Aqueixa pessa última molta part de la concurrència volia se repetís y com no se satisfieren sos desitjos, se presentá nova ocasió d' escandalisar.

També se salvaren del naufragi las Sras. Colonesse y Mas y lo Sr. Tabuyo.

En quant al mtre. Pomé cumplí tan malament son comés en coros y orquesta que ni que fos contractat per mediació dels *agraviats* á fi de donar lloch á sos *desfogaments*, creyem se podria trobar mestre mes á propósit.

Se preparan *Lucia* per De-Marchi y *Rigoletto* per Masini.

LICEO

La companyia Tani ha donat algunas funcions ab éxit notabilíssim.

Los cartells diuhen que proximament s' anunciará la llista de la d' ópera. Veurém si 's realisa.

CIRCO BARCELONÉS

De notable sols hi ha hagut lo benefici de la Eleneta Tani que com preveyerem tingué un plé extraordinari y lo seu *camerino* provehit de regalos, flors, *periquitos*, coloms, etc. etc., ofrena de sos amichs y admiradors.

Com de costum se veje agassatjada en lo desempenyo del protagonista de *Don Pedro dei Medina*, arriant al colmo del entusiasme en la sortida de *El tambor mayor* que ab castellá bastant correcte y ab gracia sens igual se veje obligada á repetir.

A causa de haver passat aqueixa companyia en lo Liceo, la ha substituït per solas 3 funcions ab escás éxit é igual resultat, la lirica dramática que dirigeix lo Sr. Navarro.

TIVOLI

Continúa en preparació *El siglo que viene* que casi podém assegurar per la esplendides ab que será presentat, que podrá titularse: *La obra del siglo*.

Per motiu de ser necessaris mes ensajos á causa de sa molta complicació, fins la setmana próxima nó será possible son estreno.

ROMEA

Demá divendres tindrà lloch l' estreno de la comedia en 3 actes *Or de Pitarra*.

Lo benefici del Sr. Gumá resulta un plé de gom á gom.

La tragedia *Otjel* fou aplaudida com en sos primer temps.

Ahír doná també una bona entrada la funció composta de *L' última voluntat*, *Nit d' aygua*, *Sense sogra* y *Qui compra maduixas*.

La pessa del Sr. Marxuach *Per retruch* estrenada lo di lluns, alcansá bon éxit.

L' autor fou cridat en escena.

Pero l' éxit de la setmana fou la funció en honor de *Vilanova*.

Tota la localitat casi fou venuda en contaduria.

Lo escriptor fou objecte d' una gran ovació.

La empresa, la companyia y Lo Teatro Catalá reunits, feren un magnífich regalo.

NOVETATS

Los héroes del Bruch ha anat fent lo gasto y la taquilla del teatro n' ha vist consecuencias molt agradables ja que algunas de sas representacions han donat notables entradas.

Pera divendres s' auuncia pera benefici del primer actor y director de la companyia Sr. Tutau, l' estreno del drama *Un enemigo del pueblo* original del gran poeta noruego Enrich Ibsen y arreglat á la escena espanyola per los coneguts periodistas Srs. Jordá y Costa.

La circumstancia de estrenarse aquest drama (que ha produhit un verdader succés en los teatros del estrange en que s' ha representat) y las simpatias ab que conta lo senyor Tutau, fa que preveyem en dita nit una soberbi entrada.

CIRCO ESPANYOL

Dissapte passat tingué lloch l' estreno del melodrama *El as de espadas* arreglat á la escena castellana per D. Joar Ventura, qui fou cridat al palco escénich al final de cada acte per la numerosa concurrència que omplia 'l teatro, lo qual va demostrar ab sos aplausos que l' obra era del seu agrado.

En lo desempenyo se portaren be tots los actors, distingintse especialment la Sta. Llorente, lo director de la companyia Sr. Borrás y 'l Sr. Rojas.

Pera lo dissapte de la present setmana s' auuncia l' estreno de un drama catalá en 3 actes, original y en vers de don Pere Reig, titulat: *Lo baster de Santa Pau*.

Celebrarém son éxit, felicitant de pas á la Empresa per la variació que dona á las funcions.

UN CÒMICH RETIRAT.

BIBLIOGRAFIA

Ha sortit ja lo segon tomo de la *Biblioteca Popular Catalana*, que conté 19 cuadros populars del reputat escriptor Emili Vilanova, escullits de los mes notables de la estensa colecció que posseheix, y que alguns d' ells han servit de *patró* pera sos aplaudits saynetes.

Lo dit tomo se troba de venda al infim preu de 2 rals en las principals llibrerías y kioscos, aixís com també en nostra Administració 5, Sant Ramón, 5.

ACUDIT

En una comedia feta per eficionats, un dels actors en una escena en que hi havia un mort en terra, tení de dir á l' altre que trist lo contemplava.

—Senyor, mort es, tart ja hem arribat!

Pero com no era gayre entés en ortografia, succeí que al ficarse á las taulas, en lloch de parlar ab lo viu prengué una ma del que 's fingia mort y aixís matei li parlá:

—Senyor mort, es tart, ja hem arribat.

LA TOMASA

DESPRES DEL SERMO

—Eh, quin modo d'explicarse lo pare... dallonsas.
—No me 'n parlis, jo sempre quedo ab un pam de
ràs.

PELEON

Desventatjas del Matrimoni

LEMA: ¡Que animal l' home que 's casal

«Home casat,—diu l' adagi—
burro espatllat»... ¡Prou que ho sé!
Que 's fixi ab l' adagi bé
aquell que á casarse vagi.

¡Ja pot ser l' home més curro
sent solter! que, un cop casat,
á més de quedá espatllat,
si no n' es l' ha de fé 'l burro.

***

En la ley del Matrimoni
hi ha un article aixís escrit:
«Lo marit qu' es bon marit
«ha de fé 'l paper de Toni».

Y sobre l' article aquet
tots los restants, tots, s' hi basan...
¡Y, encara, sabentlo, 's casan
molts homes!... ¡Ira de Bet!

Sino que sóch molt metódich
en lo dir, al mateix rey
diría que aquesta lléy
no es una ley, qu' es un códich.

Ben net; un Códich penal
que al home lliure esclavisa.
¡A las donas molt precisa
aplicalshi una ley tal!

D' aquí vé qu' entrin en llista
las conquistas fácilment;
l' home, inexpert, no ho enten:
¡La dona al home conquistat!

D' aquí vé lo sublevarse
las casadas, tot sovint;
d' aquí vé que, per instinct,
las noyas vulgan casarse.

D' aquí, d' Ellas la porfia
per poguerse aviat casar;
¡com que 'l Matrimoni, es clar

decreta sa autonomia!

Per aixó no 'ls hi fém pò:
¡com que la ley las ampara!
D' aquí vé que 'ns plantan cara
ab rahó ó sense rahó.

Fent muecas y contant guatllas,
de tot ne treuhen partit...
¡Com que tenen al marit
que 'ls hi guarda las espatllas!

D' aquí venen los ultratjes
y grescas matrimoniales...
¡Las ventatjas son iguals
á las nostras desventatjas!!

***

Un servidor, si un amich
algún consell 'm demana
per casars', de mala gana,
desenganyantlo, li dich:

«—Si abrigas la intenció bona
de casarte, es molt milló
que 't casis ab la intenció
y no 't casis ab cap dona.

»A la dona que arrepleguis
li haurás de servir d' escut;
y ella t' haurá conegut
antes que tú la coneguis.

»De braset. al téu costat,
l' haurás de portar penjada;
y en lloch de ser ta criada,
haurás de sér 'l séu criat.

»Quan no 's queixí ó no jemegui
ó no fassi la malalta,
te trovará alguna falta
y... ¡cuidado que no 't pégui!»

Si has de fé' una diligencia,
de dias, per compromís,

y queda sola en lo pis,
quan tornis, ab gran paciencia.

Li haurás de dá' explicacions
de qué has fet, d' ahont has anat
y perque tant has tardat,
entre plors y exclamacions.

Si una nit á doná 'l vol
ab amichs has de sortir,
¡Ay, quan tornis á venir,
pobret, perqué has sortit sol!

Ab sos duptes y manías
notarás (y es poch encara)
qué 't deurá fer mala cara
cada tres ó quatre dias.

«No serás duenyo—li dich—
de cap pensament, ni acció...
Per lo tant, casat... ó no,»
Aixís li parlo al amich.

Proba que 'l criteri méu
es lléal, dit ab poch mots,
que, d' havers' casat á tots
mos amichs 'ls hi sab gréu.

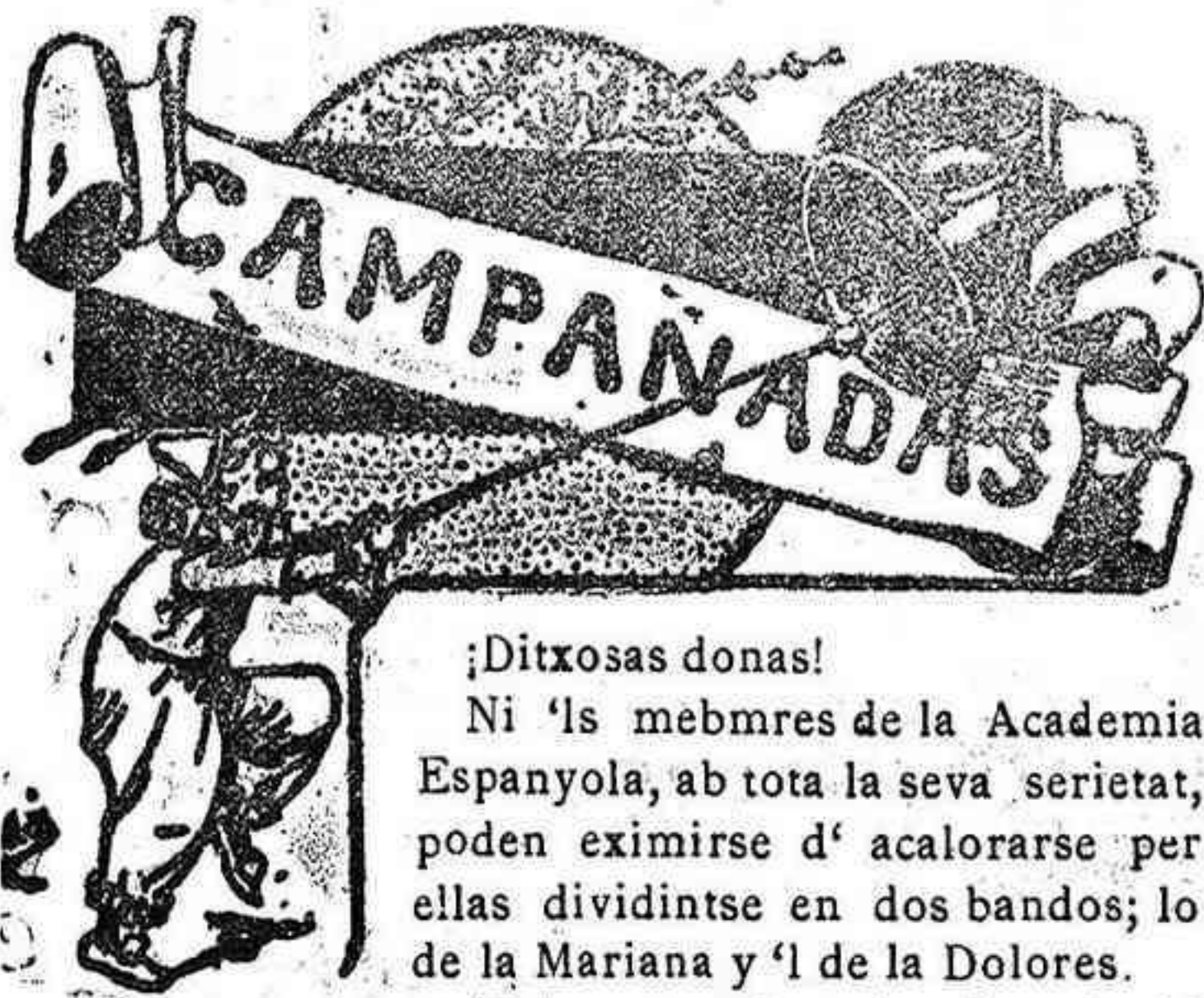
***

Solters, no siguéu tanocas;
no 'us caséu; no ho exagero;
ben clar veig y considero
que d' excepcions n' hi hán ben pocas

Si un casat diu que son falsas
las mévas afirmacions,
diguèuli per tots cantons,
de part mèva, que es un calsas.

Ab lo casar no hi juguéu
perque no faréu cap basa...
¡Que animal l' home que 's casal!
¡No 'us caséu, noys, no 'us caséu!!

PEPET DEL CARRIL

¡Ditxosas donas!

Ni 'ls mebmres de la Academia
Espanyola, ab tota la seva serietat,
poden eximirse d' acalorar-se per
ellas dividintse en dos bandos; lo
de la Mariana y 'l de la Dolores.

¡Y hasta parlan de donarlos
quartos!

Los uns considéran que á la Dolores, per la seva hermo-
sura, se li poden donar cinch mil pessetas; los altres afir-
man que la que 's fa mereixedora á aquesta cantitat es la
Mariana; y entre ells no hi ha acort possible.

Si 'ns volen creure á nosaltres; ja que las opinións del
jurát están divididas, no siga 'l favoritisme quí fassi caure
la balansa; que divideixi també 'ls diners y 'ls hi repar-
teixi com á bonas germanas.

No crech que ningú hi tnga res qué dir.

En l' Ajuntament de Villalba existeixen dos plassas va-
cants; una d' oficial segon ab 5 rals diaris y altra d' escri-
bent ab setanta cinch céntims de pesseta cada dia.

¡Alsa, aficionats al arroz municipal; cap á Villalba falta
gent!

Pero purgueuvos avants.

Ha sigut nombrat lletrat-assessor del Municipi de Sant
Martí de Provensals D. Eduardo Maluquer Anzizú.

Es apellido que ara té molta salida.

Sembla que algun venedor dels del monopolio exigeix sis
céntims per caps de mistos tassada solsament en cinch.

Un avis al municipal de punt es un gran remey per
aquets sabis-tontos.

Y ¡jojo!

Segons notícies en lo mercat de Hostafranchs s' han comès abusos que son fins á cert punt cómichs.

A la quenta allí s' han cobrat puestos sense dar recibo ó bè dantlo d' una cantitat mes petita que la cobrada; pero lo que resulta graciosíssim es que un parell de venedoras de dit mercat ocupessin gratis las sevas taulas á cambi del menjar qu' una d' ellas dava pera un aucell del Director (crech qu' era un pinsá cego) y dels moniatos que l' altra proporcionava á la dona del cobrador.

¿Per un xiquet de panís,
per un humil moniato
se buscan un compromís?
Homes no siguin aixís;
no treballin tan barato.

Si 's tractès d' algun fall de *carn sense os*, encare...

Tots los que sentiren de debò no poder sentir la orquesta de la societat de concerts de Madrit — que com se sab havia de donar contadas funcions en lo Tívoli — ho han sentit doblement al saber que s' havia encarregat de la direcció d' aquesta l' insigne mestre Bretón.

¿No hi ha cap empresari que s' arrisqui á fer venir á aquest senyor y á tots los seus?...

¡Animo! que 'l que s' atreveixi á mes de las gracias de las personas de gust hi pot anar á guanyar uns quants céntims.

La *Correspondencia Militar*, pera que resultès honrada y moralisadora la administració municipal de Madrit va presentar en sas columnas lo següent programa: «Nombrar alcalde de Madrit á un general de energia, tinents d' alcalde de deu coronels y visitadors de consums á jefes y oficials de la Guardia Civil».

Segons la *Correspondencia*, donchs, los guerreros son los únichs homes honrats en qüestions administrativas.

Pero vé 'l *Correo Militar*, y dona notícia d' haverse confirmat lo desfalch de mes de 50,000 pessetas de la impremta de la Administració militar, d' haver sigut prés l' oficial primer qu' estava avants encarregat d' ella y de que de la umaria que s' está instruint es fácil qu' en resultin responsabilitats pera altrás personas guerreras.

La gent que maneja 'l sabre sempre 'ns ha fet por.

Sra. *Correspondencia*: nos sembla acertat que varíhi lo seu programa.

Ara no 's permet als carruatges que transitan per lo camí central del Passeig de Gracia que passin per sobre los rails del tranvía inglés.

Es algun nou privilegi del inglés privilegiat?

¿Ja es de lley aixó,
senyor A calde majò?

Lo ex-general carlista Marqués de Segarra, á causa de la mort de la seva senyora y desesperat per no haver tingut succció, ha determinat anarsen á Roma pera ingresar en convent de frares de la Chartreuse.

Pot ser vol entregarse á la beguda...

GRAN TEATRO DE LA SEO

Temporatta Mitja figa, Mitj rahim.

Les sócis d' aquesto grandíssim é elegantíssim Teatro, volenti tornare le pilote que li han tiratto in mitá de l' esquena, no ha titubejatto, de gratarsi la butxaca pera podere presentare un *Elenco de Compañía* que farà pernebatri al turbulento empresario que non say ab qui s' ha ficatto.

Lo cav. com. Federiqui nos ha remeso un tele-

grammi desde la patria di macarroni, fentnos savere gli grandioso éxito del suo viatjo.

ELENCO DE COMPAÑÍA

Mtro. Direttore é Concertatore:

Cav. Qualsevoglio.

Altro Direttore: Cav. E. Pallofa.

Ancora un altro: Cav. I. Genaro.

Primo tenore assoluto... si viene:

Cav. Tamagno (va caure). — Cav. March-oni.

Cinque tenori de piu.

Primo baritono de forza bruta:

¡Lo Bou!

Cinque baritono de piu qui no 'n voglio venire.

Basso com un porquio:

Cav. Ventrellani.

Basso que casi no se siente: Cav. Martingali.

Altro en vias d' arregli: Mateu di Mallorca.

Tenorini:

Cav. Cagar-ini.

Tiple di primissimo cartello:

La Tuyetas d' Horta.

En contrata: Te-tres-ini. — Mar-kel.

Contra-alto:

L' Enfarinatta.

Coro mascli: La Fulla.

Coro femella: Tutti le pexeteri de la Boquería.

Corpo coreográfico:

Quatro centi baylariny d' etzabara de due sexi.

Orquesta: Gli qui no vieni, no tindrán piu contrata.

Banda: La de María Luisa.

REPERTORIO

Operas novas.

¡LA VENDETTA!

Originale di tutti le sócis di Teatro.

Un agravio á Colón

de Rot de Bledas.

IL PATALÉO

d' autore desconegutto.

LES CAPONI, de *Via-llessi*.—LES GOLONDRINI NON RITORNERÓ, de *Gas-set*.—FUALDÉS, de *Tutani*.—UN COP D' ESTATO, de *Rotti*, é de altres que la Empresa no 'n volio anunciare porque quedin ab un pam de nasso les enemisis de la Junta centrale.

— ABONI —

Palqui: sette entratta é otto salitas, *cinque lires*.

Butaca, entrada é salita, *cinque centimis*.

Entrada generale: *una agulia de capo*.

NOTA.—Aquesto precio los habemos establerto per fer una competencia irresistible al *Torero Fonti*.

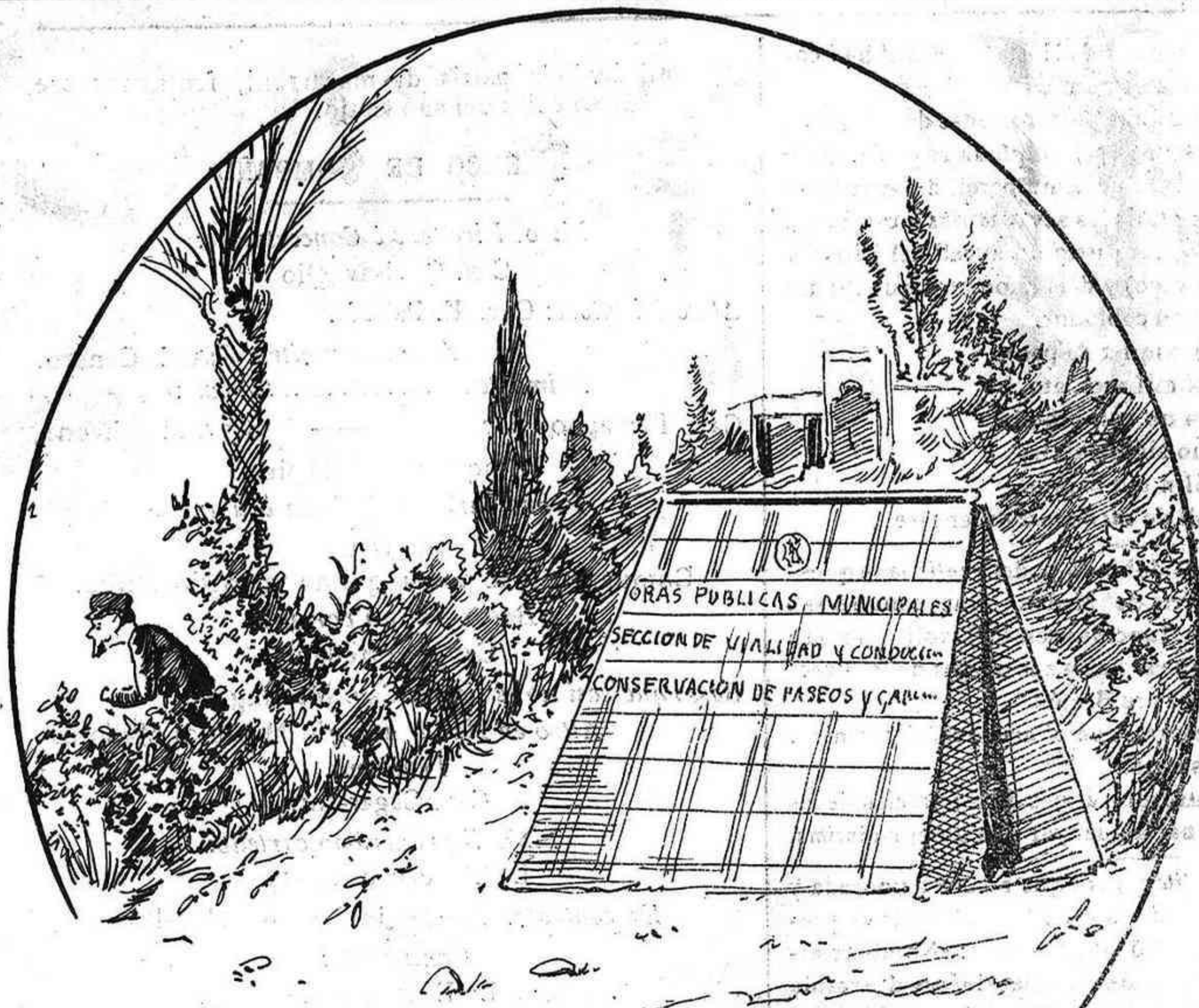
EL EMPRESARIO,

BOL-ADI.

Nota de la Redacció: Se 'ns ha suplicat ab carta rebuda, l' anterior anunci teatral.

Lit. Barcelonesa, Sant Ramón, 5- Barcelona.

Podrèm pagaro ben cart, pero... ens ho tenem ben brut.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

¿Vol: vindre á passeig pel mar
ab una Total? ¿eh, Brú?
-Dos, puig tinch una tres hù
y m' hi enseijo de montar.

M. EMULAP.

TERS DE SILABAS

...
...
...

1.ª ratlla vertical y horizontal; nom
de dona; 2.ª Ciutat de las islas Filipi-
nas; 3.ª Nom d' un riu espanyol.

BER BENA.

ANÁGRAMA

Se 'm va negar una tot
fa un any en un riu á mí
perque ella en la tot tingué
pò y 's tirá á baix del riu.

JOSEPH OLIVERAS

TRENCA-CAPS

Felix de Guilout

Sans

Ab aquestas lletres degudament com-
binadas buscar lo nom d' un poble
catalá.

MILORD

GEROGLIFICH

... X
I
T
+
VOL

BERNARD LLORENS

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 236

Xarada. — For-qui-lla.
Enigma. — Apotecari.
Acentigrafo. — Repica — Repica.
Geroglifich. — Per pomas las pomeras.

BIBLIOTECA POPULAR CATALANA

Volúm II.

COLECCIÓ de QUADROS de EMILI VILANOVA

— UN TOMO DE 200 PLANAS, PREU: DOS RALS —

Los Srs. Corresponsals poden demanar los que desitjin en la Admi-
nistració d' aquest periódich, 5, Carrer Sant Ramón, 5.